TEKST: RON DE VOS
FOTO'S: THEO KAMPA

Jachtwerf de



Aan de rand van Makkum, net waar de industrie overgaat in riet, staan wat loodsen. Voor één ervan staat een rode Lemsteraak. In de loods zelf wordt gelast, het is als een nacht vol bliksem en donder, waarin schimmen verstoppertje spelen tussen de spanten van de loods. Via een ladder bereik ik het voorschip en dan, als ik boven ben, verdwijnt het beeld. Voorop de man met de laskap en achterop Eeltje Kuperus die binnen het casco van een Lemsteraak de voorhamer hanteert.

Hij legt zijn gereedschap neer en samen dalen we de trap af.
We kijken nog even naar een jacht. Eeltje vertelt dat op deze plaats een kotterjacht is gebouwd en dat er na aflevering een plaats vrij kwam. De kennis die hij de opengevallen ruimte beloofde, komt om het roer heen alsof hij de hoek omslaat met een aktetas onder zijn arm. Dat blijkt een stuk staal uit een deel van de romp te zijn: ,,Toch nog minstens tien millimeter." Eeltje knikt en ik denk, die zal wel wat ondersteuning kunnen gebruiken om zijn jacht te restaureren. Eeltje gaat voor me uit naar zijn kantoor. Binnen hangen aan de wand foto's zoals een paardenfokker doet met zijn winnaars.
Eeltje is 46 jaar en 23 jaar daarvan is hij bezig met het bouwen van schepen. ,,Ik begon met de bouw van mijn eigen tjotter en daarna kwam er een boeier." Zijn vinger gaat naar een foto, een oude boerderij op de achtergrond. ,,Dat was nog in Jutrijp, daar heb ik ook mijn eerste Lemsteraak gebouwd, dat is zo'n 15 jaar geleden. Maar het werd daar moeilijker en nu zitten we al weer zo'n acht jaar in Makkum. We bouwen voornamelijk Lemsteraken met af en toe een scherp jacht ertussendoor.
Langzamerhand is er een Lemsteraak ontwikkeld met een Kuperus-identiteit." Even een glimlach en ik denk aan de Nederlandse scheepsbouwtraditie. Scheepsbouwers hebben namelijk de neiging om hun eigen stempel op een al bestaand ontwerp te drukken. ,,Vroeger leken mijn Lemsteraken een beetje op een boeier, omdat ik die gewend was te bouwen, maar nu valt mijn aak echt onder de Lemsteraken. We bouwen de 9.50, de 10.50 en 12.50 m en af en toe glijdt er ook een 14.50 m van de helling. Mijn Lemsteraak is vrij vol en breed van achteren, maar ook in z'n geheel vlakker. Ik heb de achterkant een beetje breder gehouden zodat er geen golf over het achterdek de kuip in kan rollen.
We waren vroeger met z'n vieren. Nu met twee man, omdat we een ander systeem van werken hebben ontwikkeld. Met de makkelijke toegankelijkheid tot computerprogramma's om met scheepstypes te manipuleren is er enorm veel veranderd. Ik geef aan een scheepsbouwkundig bureau de volgende gegevens op: Lengte, breedte hart schip en de hoogtes vanuit de waterlijn van alle spanten. Dat bureau kent mijn Lemsteraak en past het precies in. Zij zijn in het bezit van een uitslagenprogramma waarmee dus alle gangen worden bepaald. Die gegevens gaan naar een bedrijf die deze gangen uitsnijdt. Dat pakketje staal wordt hier keurig netjes afgeleverd. De spanten maak ik zelf en je staat elke keer weer verbaasd hoe geweldig precies alles past. Ik probeer het schip zo stabiel mogelijk te maken zonder extra toevoeging van ballast. Daarvoor gebruik ik als kielbalk massief staal van 100 x 100 en de gang die daarop aansluit, is 15 mm, de daarop volgende 10 mm tot de waterlijn en dan tot berghout 6 mm. De opbouw is verder 5 mm. Met deze diktes hoef je ook bij het droogzetten niet bang te zijn dat er een deuk in de huid komt. Het schip komt niet boven de twintig ton. We maken ongeveer 4 casco's per jaar, maar het komt ook wel voor dat een opdrachtgever zijn eigen casco wil aflassen en dan hechten we hem alleen, zodat er niet veel meer mis kan gaan. Daarnaast bouwen we casco's van andere type schepen. Op de plaats waar nu dat jacht staat, stond een 12.40 m kotterjacht." Weer gaat de vinger naar een foto.
Theepauze. De lasser komt boven en ontdoet zich van zijn overal, ,,even een bakkie doen". Ook de vrouw van Eeltje komt binnen. Hij vertelt dat ze het hele financiële deel van het bedrijf draagt. Ik neem afscheid en laat ze achter bij de pot thee. Beneden is het onweer uitgeraast en ik kijk naar de Lemsteraak. Wat is het toch dat mensen hun eigen identiteit in een schip willen stoppen en dan bedenk ik hoe trots ik zou zijn als ik mijn boot zou zien zeilen, waar mensen alles uithalen en plezier aan beleven.

„Boeier” behoudt eigen identiteit



WERF NIEUWS